

Ova knjiga, kao čuvar sakupljenih podataka o načinima češljanja i ukrašavanja oglašja, u budućnosti zaista može poslužiti kao vodič pri odijevanju Šokica.

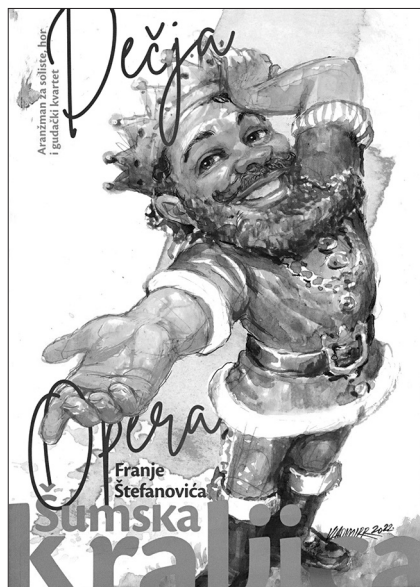
Sonja Periškić Pejak

Dečja opera Šumska kraljica Franje Štefanovića Šumska kraljica: [muzikalija], Fondacija „Spomen-dom bana Josipa Jelačića“, Petrovaradin, 2022., 103 str.

Na ovom izdanju partiture opere za djecu svakako možemo čestitati svima onima koji su doprinijeli da se ono pojavi u ovako reprezentativnom obliku. Prije samih nota u partituri, nalazi se sadržaj iz kojega vidimo da se izdanju partiture prišlo vrlo ozbiljno, detaljno i nadasve s puno ljubavi za samo djelo koje je vrlo značajno za zajednicu Hrvata u Vojvodini.

Uvod (str. 7) potpisuje dr. Darko Polić, upravitelj Fondacije „Spomen-dom bana Josipa Jelačića“ u kojemu navodi sve radnje koje su obavljene na realizaciji ove dječje opere, koju je predvodio Petar Pifat, ali nažalost zbog prerane smrti nije sačekao premijeru, pa je izdanje partiture njemu posvećeno. Opera je uvrštena u manifestaciju „Novi Sad – Europska prijestolnica kulture“.

Prof. Ivana Andrić Penava (str. 8-16), autorica je rada „Franjo Štefanović: Glazbeni opus i rad sa djecom / sic!/“ u kojem je kratka biografija skladatelja, opisuje njegovu ulogu u kulturnom i društvenom životu Srijema, njegov pedagoški rad kao učitelja i glazbenika te daje popis njegovih glazbenih djela. Popis glazbenih djela sastavljen je od glazbenih formi u kojima se sklada-

telj izražavao u svojim djelima. Od formi imamo muški zbor – 71 skladba, mješoviti zbor – 37 skladbi, samopjevi za glas i klavir – 15, crkvene skladbe (Mise) – 6, dječje skladbe – 22 i popijevke – 13. Navedeni su svi naslovi za koje se pouzdano zna da su Štefanovićeva djela, s točno upisanim tonalitetom, glazbenom formom, izvođačkim aparatom, autorom teksta (ako ga ima u skladbi) te s godinom i mjestom pisanja kompozicije. Iz tih podataka vidimo da je kompozitor djelovao na području Srijema (Petrovaradin i Stari Slankamen) i Slavonije (Našice i Osijek). Na koncu teksta nalaze se zanimljivosti o Franji Štefanoviću.

Sažetak na engleskom jeziku nalazi se na 103. stranici.

Dr. Nataša Tasić, teoretičarka izvođačkih umjetnosti, u svom tekstu „Opera pripada djeci“ (str. 17-20), govori o 1920. godini kada su se započele stvarati glazbene institucije u Zagrebu, Beogradu i Novom Sadu pa su kompozitori pratili europske tijekove tog vremena. Nagla-

šava se i važnost opere u obrazovanju, a napose pisanje dječje opere. Tako je Franjo Štefanović u razdoblju 1918.–1921. napisao četiri opere za djecu, a karakteristično je da su djeca izvodila operu. Pogled na *Šumsku kraljicu* opisuje u detalje tijek radnje u operi i poruku koju libreto poručuje slušateljima. Nakon uvodnih tekstova, na 21. stranici nalazi se libreto za dječju operu *Šumska kraljica*. Ilustracije (str. 22-23 i 94-95) koje potpisuje Vladimir Radibratović uklopile su se u dječje ozračje opere, crtežima su predstavljani operni likovi.

Partitura opere nalazi se na stranicama 24-88 i to je središnji i najvažniji dio ovog izdanja. Vrlo je pregledno napisana s precizno naznačenim tempima, glazbenom, dinamičkom artikulacijom i precizno potpisanim tekstom kod solista i zbora. Partitura je napisana za soliste, zbor i gudački kvartet, a potpisuje ju Svetozar Nešić. Podijeljena je na osam dijelova, uvod i sedam prizora, a svaki prizor ima naslov.

1. prizor – Dinko
2. prizor – Vilinska kraljica i vile
3. prizor – Ružica. Vile dolaze. Kasnija vilinska kraljica. Vile.
4. prizor – Ružica
5. prizor – Dinko
6. prizor – Ružica i stari patuljci, zatim patuljci
7. prizor – Ružica, Dinko, patuljci i kasnije vila

Zbirka fotografija na stranicama 89-93 i 96-101 prikazuje kako su se odvijale probe, pripreme za predstavu i samu predstavu te predstavljaju svjedočanstvo truda i zalaganja svih aktera u ostvarenju premijere nove izvedbe opere.

Na koncu knjige (str. 102) nalazi se podatak da je ponovna premijera opere

održana u Novom Sadu 8. svibnja 2022. godine u Kulturnoj stanici „Egység“. Navedena su imena solista, vila, patuljaka i orkestra. Kako sam nazočio koncertu opere *Šumska kraljica* Franje Štefanovića, mogu ocijeniti da je ukupni dojam te premijere na vrlo visokoj razini, od samih izvođača, solista, zbora, orkestra, scene, kostimografije, organizacije i svih koji su radili, podržali i sudjelovali u ponovnoj postavci i izvedbi opere.

Franjo Štefanović s dječjom operom *Šumska kraljica* ima mjesto u glazbenom svijetu, jer se kroz predstavu vidi da je bio u trendu tadašnjeg doba (početak XX. stoljeća). Zajednica se mora truditi sačuvati od zaborava Štefanovićevo djelo putem opernih izvedbi čime se ujedno promovira i zajednicu sa vlastitim velikanima.

Vojislav Temunović

Fenomen dječjih opera Franje Štefanovića, ur. Darko Polić, Zaklada „Spomen-dom bana Josipa Jelačića“, Petrovaradin, 2022., 62 str.

Knjiga *Fenomen dječjih opera Franje Štefanovića*, u izdanju Zaklade „Spomen-dom bana Josipa Jelačića“ iz Petrovaradina, sadrži tekstove nekoliko autora koji su na sveobuhvatan i analitički način obradili fenomen dječje opere Franje Štefanovića. Oni su osvijetlili ulogu njegovog stvaralaštva u kulturno-povijesnom kontekstu Petrovaradina i Novog Sada, u razdoblju prije i nakon Prvoga svjetskoga rata.

Široj javnosti nedovoljno poznat, učitelj i glazbenik Franjo Štefanović rođen u Petrovaradinu 1879. godine, najpoznatiji kao autor dječje opere „*Šumska kraljica*“, bio je početkom XX. stoljeća